

ROBERT LAFONT

NANI MONSUR

A la memòria globalament e detalhadament de Loïs Alibèrt, Pèire Azemà, P. L. Berthaud, Joan Bodon, A.-J. Boussac, Ramon Busquet, Enric Espieut, Ismaël Girard, Joan Lesaffre, Sèrgi Mallet, Robèrt Mesuret, Josèp Migòt. Joan Seguin, tan diferènts entre élei que s'estonarián d'èstre aici citats ensèm, mai participaires d'una meteissa aventura, e qu 'avián tótei tant de gost de la vida que me sembla de còps que son pas mòrts.

Nani, Monsur. De segur qu'avètz comprés. Ai pas escrich: non pas, sénher, que seriá fòrça mai alibertin.

Donc amb la nòrma una distància, un jòc de diferéncia, l'espaci de nòstra societat en cèrca de sa cultura ò de nòstra cultura en mau d'una societat. Nòstra istòria perduda e nòstre desir en espèra.

Una creta, una manca que la comola l'ironia critica. Coma dins la pastorèla bilinga quand la pastressa respond au gentilòme amb una riseta malonèsta dins la reveréncia parlar: Nani, Monsur, siátz pas seriós.. Aquò, me venguèt l'enteriga de o i dire i a gaire au P. Viansson — Ponté que s'èra regalat dins le Monde de m 'assucar pèr aparar un ferniotet. Mai l'âme moriguèt lo tèmps d'un retorn de bacèu. Patz adonc a l'antioccitanisme de la carriera deis Italians. Mai mantenèm lo “Nani, Monsur“, coma una contunhosa “Lettre aux Français“. N'aurem encara de besonh. Entre Occitans tanbèn. A passat tèmps me'n servissiáu quand me veniá una pica dau caire de la sacristia de Dòm Cigalo. Nani, Monsur, empacharetz pas l'occitanisme d'escriure l'istòria dau felibritge. Ara lei sagetas felibrencas son pas tant agudas. Mai mèfi que leis empoisonan!

Entre occitanistas, manca pas ni mai. Dempuèi una passa qu'apasture lo darrier capítol dei somas annadieras de Renat Nelli ò qu'ause de luenh lei denóncias qu'ulhauçan, ziga zaga, dins leis acamps ont siáu pas estat, l'enveja me'n vèn d'un “Nani, Monsur“.

Mai qué siáu pas a dire aquí? Anariáu pas crosar l'espingòla sus un prat batalhier de papier chimarrat? Tombariáu pas tèsta sota e pluma badanta dins la trapèla de la polemica intèrna?

Lo “Nani, Monsur“, demanda qu'òm i pèNSE. Es dialectic coma es critic. Enfronta leis ideas que la melhora ganhe.

Tot comptat, lo Nani, Monsur rèn lo destria dins son fons de l'estudi mai demonstratiu, dau tractat saberut, de la sciéncia en serenitat e de la pensada en majestat.

Rèn, senon qu'es un Nani, Monsur, un gènre d'escrivan ò de charraire, a la primiera persona, una convèrsa rasposa un pauc, amb aquò coladissa, qu'a sei bombidas d'umor contrarotlada e sei relargs d'esmoguda acceptada.

Fin finala, amb lo “Nani, Monsur“ se vai aquí que se deu anar: a la desalienacion, çò diria l'autre (que siáu ieu), deis Occitans, se se pòt dire (mai digam – o). Sèns complasença. Justament: Nani, Monsur, çò que pènze ne siáu pas mut.